

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně **J. P.**, zastoupené Mgr. Martinem Urbáškem, advokátem AK v Třebíči, Bráfova 50, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křižová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobkyně – stěžovatelky J. P. proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 10. 2002, č. j. 32 Ca 118/2002 – 18,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se **z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 2. 1. 2002 č. xx Česká správa sociálního zabezpečení (dále „žalovaná“) podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. a/ zákona č. 155/1995 Sb. od 16. 2. 2002 odňala plný invalidní důchod J. P. (dále „žalobkyně“) s odůvodněním, že již neplní podmínku plné invalidity, neboť podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Třebíči ze dne 13. 12. 2001 poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti o 45% a pokles tak nedosahuje potřebných nejméně 66% pro plnou invaliditu. Proti rozhodnutí žalované podala žalobkyně opravný prostředek o němž rozhodl Krajský soud v Brně napadeným rozsudkem tak, že rozhodnutí žalované ze dne 2. 1. 2002, č. xxx potvrdil a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel Krajský soud v Brně z připojeného spisu Krajského soudu v Brně sp. zn. 33 Ca 172/2000, z obsahu posudkového spisu žalobkyně vedeného Okresní správou sociálního

zabezpečení v Třebíči a z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 21. 8. 2002. Posléze citovaný posudek převzal zcela pro své rozhodnutí, neboť byl vypracován na základě řádně zjištěného zdravotního stavu žalobkyně, když komise měla k dispozici dostatek odborných lékařských nálezů z doby před vydáním napadeného rozhodnutí včetně nálezu spiroergometrického a echokardiografického. Závěry posudku považoval Krajský soud v Brně za přesvědčivé. V souladu s citovaným posudkem dospěl Krajský soud v Brně k závěru, že zdravotní stav žalobkyně je dlouhodobě nepříznivý a je podmíněn především chronickou ischemickou chorobou srdeční, když z funkčního hlediska se jedná o stupeň postižení NYHA II až III a za této situace je odůvodněno hodnocení zdravotního stavu žalobkyně podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. ve znění vyhlášky č. 40/2000 Sb. kapitoly IX, oddílu A, položky 1, písm.c/. Tato položka je určena pro postižení ischemickou chorobou srdeční s poklesem výkonu při středně těžkém zatížení a možný pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti udává v rozmezí 50 – 60%. Doložené kardiologické nálezy odůvodňují hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně ve středu uvedeného rozmezí 55%. Postižení páteře je stabilizované a další zvýšení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti nezpůsobuje. Zjištěný pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti je nižší než 66% potřebných pro plnou invaliditu a proto žalobkyně ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované nesplňovala žádnou z podmínek plné invalidity podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. (když netrpí ani zdravotním postižením uvedeným v příloze č. 3 k vyhlášce č. 284/1995 Sb.), přičemž důvodem oduznání plné invalidity žalobkyně je dlouhodobá stabilizace jejího zdravotního stavu. Žalobkyně nebyla interně hospitalizována, byla kontrolována vždy ambulantně a jen s malou úpravou medikace. Přezkoumávané rozhodnutí shledal Krajský soud v Brně zákonným.

Proti rozsudku Krajského soudu v Brně podala žalobkyně v 15denní lhůtě odvolání, o němž Vrchní soud v Olomouci nerozhodl do 31. 12. 2002.

Podle § 129 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb. – soudní řád správní (dále s. ř. s.) – bylo-li přede dnem účinnosti tohoto zákona podáno proti rozhodnutí soudu o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu odvolání ve věcech, v nichž to zákon připouštěl, a nebylo o něm rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zastavuje se řízení o odvolání dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Účastník tohoto řízení může do 31. 1. 2003 podat proti rozhodnutí soudu o opravném prostředku kasační stížnost podle tohoto zákona.

Žalobkyně (nyní stěžovatelka - § 105 odst. 1 s. ř. s.) podala kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 10. 2002, č. j. 32 Ca 118/2002-18 dne 31. 1. 2003. V ní se odvolávala na řízení vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 33 Ca 172/2000, v němž prokázala, že její plná invalidita nadále trvá, přesto jí žalovaná znovu odňala plný invalidní důchod, ačkoliv žádná změna zdravotního stavu od posledního přezkoumání její invalidity nenastala. Na snahu OSSZ v Třebíči odebrat jí plný invalidní důchod si již pomalu zvykla, od soudu však negativní rozhodnutí nečekala. I proto souhlasila s tím, aby bylo jednáno bez své účasti. Soudu by popsala své zdravotní potíže a jejich projevy v běžném životě, což by byl jistě důkaz důležitý pro účely konečného rozhodnutí. Pouze zlomkovitě je o těchto potížích učiněna zmínka v záznamu o jednání ze dne 13. 12. 2001 u OSSZ v Třebíči, na něž navazovalo rozhodnutí o odebrání plného invalidního důchodu a žalobkyně má zato, že se s nimi soud nevypořádal. Teprve z odůvodnění napadeného rozsudku se dozvěděla, že pro účely rozhodnutí byl dne 21. 8. 2002 vypracován posudek PK MPSV ČR, z jehož závěru soud vycházel. Tento posudek nikdy neviděla, nebyl jí doručen k vyjádření, takže může reagovat pouze na údaje z něj citované v rozsudku. Za správná

považuje zjištění soudu o tom, že prokazatelně trpí chronickou ischemickou chorobou srdeční a bolestivým páteřním syndromem. Závěry o svém možném pracovním zařazení jsou však velmi vzdálené realitě. Nemůže vykonávat fyzicky náročné práce, avšak ani doporučené lehké dělnické práce, protože má problémy konat běžné domácí práce, při chůzi musí pravidelně odpočívat. Má velmi proměnlivý krevní tlak, který navíc velmi citlivě reaguje na každou změnu počasí, teploty, tlaku či znečištěné ovzduší. Těžce snáší sychravé počasí a letní teploty. S bolestivým páteřním syndromem souvisí bolesti při delším stání i sezení a proto doma musí často odpočívat v lehu. Stejný původ mají i časté bolesti hlavy (minimálně 2x týdně). I podle ošetřující lékařky MUDr. Š. nemůže vykonávat žádnou běžně nabízenou práci. Poukázala i na lékařskou zprávu vystavenou MUDr. Z., podle níž se k fyzické práci nehodí. Od počátku vzniku plné invalidity v roce 1993 byla hospitalizována pouze jednou a to někdy před rokem 1995. Například z prodělaných čtyř infarktů byly přinejmenším tři zjištěny až při ambulantním vyšetření. K ošetřujícím lékařkám (MUDr. Z. a MUDr. Š.) se na kontroly dostavuje, pokud ji to zdravotní stav dovolí. V jiných případech se lékařky dostaví k ní domů. Denně užívá 23 léků deseti různých druhů, tento stav přetrvává delší dobu a nemůže být vykládán k její tíži, jak učinila posudková komise, která své posouzení založila na tom, že nebyla interně hospitalizována a kontroly byly prováděny ambulantně jen s malou úpravou medikace. O stabilizaci zdravotního stavu nemůže jít při pobírání takového množství léků. Vytkla soudu nedostatečná skutková zjištění, která se projevila i v nesprávném právním posouzení věci. Souhlasí s tím, že hodnocení jejího zdravotního stavu a hlavní příčiny všech potíží spadá pod položku uvedenou v příloze č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. ve znění vyhlášky č. 40/2000 Sb., kapitolu IX, oddíl A, položku 1, písm. c/. V tomto směru soud napravil nesprávné posouzení věci posudkovým lékařem OSSZ v Třebíči. Přesné stanovení limitu v rozmezí uvedeného ve vyhlášce však nepovažuje za zcela odpovídající. S ohledem na svůj zdravotní stav je přesvědčena o nutnosti aplikace horní hranice poklesu své výdělečné schopnosti pro danou položku tedy o poklesu ve výši 65%. Soud se však evidentně nezabýval i další důležitou skutečností, tj. zdravotními komplikacemi v souvislosti s páteřním syndromem, pro nějž byl dán důvod aplikace ustanovení § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. a zvýšení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o dalších 10%. V tomto směru se jedná o zásadní pochybení soudu, které mohlo mít vliv na správnost rozhodnutí ve věci samé.

Žalobkyně, podle údajů uvedených v kasační stížnosti, podala kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a/, b/ s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Slovně žalobkyně v kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu vytkla i nedostatečná skutková zjištění, která, jako důvod kasační stížnosti, by bylo možno podřadit pod ustanovení § 103 odst. 1, písm. d/ s. ř. s. Pod totéž ustanovení by bylo možno podřadit důvod kasační stížnosti navrhovatelky vyjádřený slovně a to, že krajský soud vycházel ve věci z posudku PK MPSV ČR, který žalobkyně nikdy neviděla, nebyl ji doručen k vyjádření, takže na něj může reagovat pouze na základě odůvodnění rozsudku krajského soudu.

Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost žalobkyně důvodnou.

Krajský soud v Brně napadeným rozsudkem potvrdil rozhodnutí žalované o odnětí plného invalidního důchodu žalobkyni od 16. 2. 2002, protože dospěl k závěru, že toto rozhodnutí je zákonné. Důvody pro kasační stížnost uplatněné žalobkyní s odkazem na § 103 odst. 1 písm. a/, b/ s. ř. s. a dále slovně (viz výše) nebyly prokázány. Pro přezkoumání zákonnosti rozhodnutí žalované krajský soud, který postupoval v řízení podle části páté o. s. ř. upravující správní soudnictví v jejím znění do 31. 12. 2002, provedl nezbytné důkazy, když za nezbytný důkaz považoval i posouzení zdravotního stavu žalobkyně a její schopnost soustavné výdělečné činnosti ke dni vydání rozhodnutí žalované. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění ministerstvo (práce a sociálních věcí), které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jednají ve složení stanoveném v § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., tedy za účasti posudkového lékaře a tajemníka a dalšího odborného lékaře. V tomto složení vypracovala dne 21. 8. 2002 posudek posudková komise MPSV ČR v Brně, když členkou posudkové komise byla i lékařka klinického oboru – kardiologie. Jednání posudkové komise žalobkyně přítomna nebyla, posudkové komisi však zaslala přípis, který jí došel dne 9. 8. 2002, v němž souhlasila, aby jednání posudkové komise probíhalo bez její účasti. Ke svému přípisu předložila i zdravotní vyšetření od kardiologa internisty a poslední spiroergometrické vyšetření. Posudková komise z těchto a dalších lékařských zpráv v posudku uvedených v posudku vycházela, vycházela i z osobní anamnézy žalobkyně, i z její pracovní anamnézy, přihlížela k jejím subjektivním potížím, které jí byly známy, a přihlížela i k tomu, jaké léky žalobkyně užívá. Pro vypracování posudku o zdravotním stavu a schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně měla posudková komise její dostatečnou lékařskou dokumentaci. Po jejím zhodnocení dospěla posudková komise k závěru, že k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí šlo u žalobkyně o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla ischemická choroba srdeční a míru poklesu schopnosti její soustavné výdělečné činnosti posoudila podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. ve znění vyhlášky č. 40/2000 Sb., kapitoly IX, oddílu A, položky 1, písm. c/. Obecné posudkové zásady pro tuto kapitolu – oběhová soustava jsou: míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se stanoví na základě funkčních vyšetření oběhové soustavy (např. ergometrie, echokardiografie klidová i zátěžová, stanovení ejekční frakce, angiografie, flebografie, radionuklidové vyšetření apod.). Pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně měla posudková komise její ergometrické vyšetření ze dne 12. 12. 2001 i echokardiografický nález z 15. 11. 2001. Posudková komise postupovala i v souladu se stanovenými posudkovými hledisky u oddílu A - postižení srdeční, položky 1. ischemické choroby srdeční a její podřazení zdravotního postižení žalobkyně pod položku c/ tedy s poklesem výkonu při středně těžkém zatížení s mírou poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 55% z rozmezí tam uvedeného 50 – 60% nevzbuzuje v Nejvyšším správním soudu žádné pochybnosti. Její závěry v tomto směru nejsou v rozporu s nálezy odborných lékařských zpráv, z nichž vycházela. S podřazením svého zdravotního postižení, tak jak je učinila posudková komise, žalobkyně vlastně souhlasí, má však za to, že jí posudková komise měla určit míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v horní hranici rozmezí, která činí 60%, avšak stěžovatelka má zato, že činí 65%. Navíc má zato, že byly u ní dány důvody použití ustanovení § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb., dle kterého je možné zvýšit míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti až o 10% u ní vzhledem k páteřnímu syndromu. Posudková komise však své závěry řádně odůvodnila a vyjádřila se i tak, že pro vyšší hodnocení nebyly u žalobkyně shledány podklady. Námitky žalobkyně v tomto směru jsou tedy jen jejím subjektivním hodnocením zdravotního stavu a schopnosti soustavné výdělečné činnosti nepodložené objektivními lékařskými zprávami a objektivním posudkovým zhodnocením. Posudková komise se v posudku vyjádřila ke všem podstatným a rozhodujícím skutečnostem, zhodnotila

i postižení žalobkyně páteřním bolestivým syndromem. Z odborných nálezů lékařů, které měla k dispozici, posudková komise převzala části popisující zdravotní stav žalobkyně, nikoliv hodnocení tohoto zdravotního stavu jednotlivými lékaři, protože k takovému zhodnocení je oprávněna sama. Její posudek jako celek hodnotí Nejvyšší správní soud, stejně tak jako Krajský soud v Brně, jako úplný, správný, objektivní a přesvědčivý. Krajský soud v Brně proto nepochybil, když z takto podaného posudku posudkové komise ve svém rozhodnutí vycházel. Žalobkyně jednání soudu dne 10. 10. 2002 nebyla přítomna, omluvila se přípisem, který je založen pod č. l. 15 spisu Krajského soudu v Brně. Posudek PK MPSV ČR v Brně jí Krajský soud v Brně doručil dne 11. 9. 2002, takže ho měla k dispozici. Nejvyšší správní soud proto neshledal tvrzený důvod kasační stížnosti žalobkyně ve smyslu § 103 odst. 1, písm. a/ zákona č. 150/2002 Sb., tedy v nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Krajský soud v Brně dovodil na základě posudku posudkové komise MPSV ČR v Brně ze dne 21. 8. 2002, že žalobkyně ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí již neplnila podmínku plné invalidity pro nárok na plný invalidní důchod stanovenou v § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., když pokles její schopnosti soustavné výdělečné činnosti činí 55% a je tedy nižší než 66% a nebylo u ní zjištěno zdravotní postižení pro nějž by byla schopna soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Nejvyšší správní soud neshledal ani další důvod kasační stížnosti tvrzený žalobkyní a spočívající v § 103 odst. 1 písm. b/ zákona č. 150/2002 Sb. – vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, v níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanovení o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Žalovaná ve svém rozhodnutí, které je nyní přezkoumáváno soudem vycházela z posouzení Okresní správy sociálního zabezpečení v Třebíči ze dne 13. 12. 2001 na základě něhož žalobkyně již nebyla shledána plně invalidní, ale jen částečně invalidní, přičemž pokles její schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl posouzen uvedeným orgánem podle kapitoly IX, oddílu A, položky 1, písm. b/ vyhlášky č. 284/1995 ve znění vyhlášky č. 40/2000 Sb. v rozsahu 45%, tedy v menší míře než zákon pro plnou invaliditu stanoví (66%). Rozdíl mezi tímto posudkem a posudkem posudkové komise MPSV ČR v Brně ze dne 21. 8. 2002 spočívá v tom, že posléze jmenovaný posudkový orgán posoudil míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle podpoložky c/ a stanovil ji ve výši 55%, tedy o 10% vyšší než Okresní správa sociálního zabezpečení v Třebíči. Rozdíl mezi posouzením obou posudkových orgánů nepovažuje Nejvyšší správní soud za podstatný naplňující důvod ke kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b/ zákona č. 150/2002 Sb. Takový důvod nebyl shledán ani ve tvrzení žalobkyně spočívající v tom, že již v předchozí době OSSZ v Třebíči posuzovala její zdravotní stav a schopnost soustavné výdělečné činnosti nesprávně, což bylo prokázáno v předchozích soudních řízeních v nichž posudková komise MPSV ČR toto nesprávné posouzení napravila svým správným posouzením (např. ve věci Krajského soudu v Brně vedené pod sp. zn. 33 Ca 172/2000).

Protože kasační stížnost žalobkyně není důvodná, Nejvyšší správní soud jí rozsudkem zamítl podle ustanovení § 110 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, protože žalobkyně se svojí kasační stížností neměla úspěch a na náhradu nákladů nemá právo a žalované jednak prokazatelné nároky nevznikly a jednak jejich přiznání by bránilo ustanovení § 60 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. 7. 2003

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu